SC

[A-32] SEAT No.________

No. of printed pages : 02

SARDAR PATEL UNIVERSITY

T.Y.B.A. (External) Examination

Thursday, 11th April, 2019

10:00 am - 01:00 pm

SAN-310

(अ) (१) मनुस्मृतिः (अध्याय-७) । (ब) (१) संस्कृत वाग्व्यवहार ।

(२) यशकुमारचरितम् (उच्छवायस-६) दण्डी । (२) छन्दः ।

Total Marks : 100

પ્ર.-૧ ગમે તે ત્રણ શ્લોકો સાનુવાદ સમજાવો. (૧૫)

(१) यस्य प्रसादे पद्मा श्रीर्विजयश्च पराक्रमे ।
मृत्युश्च वसति क्रोधे सर्वतेजोमयो हि सः ।।

(२) स्वराष्ट्रे न्यायवृत्तः स्याद् भृशदण्डश्च शत्रुशु ।
सुहत्स्वजिह्मः स्निग्धेषु ब्राह्मणेषु क्षमान्वितः ।।

(३) त्रैविद्येभ्यस्त्रयीं विद्यां दण्डनीतिं च शाश्वतीम् ।
आन्वीक्षिकीं चात्मविद्यां वार्तारम्भांश्च लोकतः ।।

(४) तैः सार्धं चिन्तयेन्नित्यं सामान्यं सन्धि-विग्रहम् ।
स्थानं समुदयं गुप्तिं लब्धप्रशमनानि च ।।

(५) यथाल्पाल्पमदन्त्याद्यं वार्योको वत्सषट्पदाः ।
तथाल्पाल्पो ग्रहीतव्यो राष्ट्राद् राज्ञाब्दिकः करः ।।

(६) कृत्स्नं चाष्टविधं कर्म पञ्चवर्गं च तत्त्वतः ।
अनुरागपरागौ च प्रचारं मण्डलस्य च ।।

પ્ર.-૨ મનુસ્મૃતિને આધારે કરપદ્ધતિ ચર્ચો. (૧૦)

અથવા

પ્ર.-૨ મનુસ્મૃતિને આધારે રાજાના ષડ્ગુણો ચર્ચો (૧૦)

પ્ર.-૩ સ્મૃતિ સાહિત્યનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ આલેખો. (૧૫)

અથવા

પ્ર.-૩ મનુસ્મૃતિને આધારે રાજાના કર્તવ્યો વર્ણવો. (૧૫)

પ્ર.-૪ (અ) ગમે તે બે ગદ્યખંડનો અનુવાદ કરો. (૧૦)

(१) देव ! सोऽहमपि सुहृत्साधारणभ्रमणकारणः सुहेषु दामलिप्ताहयस्य नगरस्य बाह्योद्याने महान्तमुत्सवसमाजमालोकयम् । तत्र क्वचिदतिमुक्तकलतामण्डपे कमपि वीणावादेनात्मानं विनोदयन्तमुक्तण्ठितं युवानमद्राक्षम् । अप्राक्षं च - 'भद्र ! को नामायमुत्सवः, किमर्थं वा समारब्धः केन वा निमित्तेनोत्सवमादत्यैकान्ते भवानुत्कण्ठित इव परिवादिनीद्वितीयस्तिष्ठति ?'

(२) अस्ति द्रविडेषु काञ्ची नाम नगरी । तस्यामनेककोटिसारः श्रेष्ठिपुत्रः शक्तिकुमारो नामासीत् । सोऽष्टादशवर्षदेशीयश्चिन्तामापेदे - 'नास्त्यदाराणमननुगुणादाराणां वा सुखं नाम । तत्कथं न गुणवद्विन्देयं कलत्रम् ?'

(३) अस्ति सौराष्ट्रेषु वलभी नाम नगरी । तस्यां गृहगुप्तनाम्नो गुह्यकेन्द्रतुल्यविभवस्य नाविकपतेर्दुहिता रत्नवती । तां किल मधुमत्याः समुपागम्य बलभद्रो नाम सार्थवाहपुत्रः । पर्यणैषीत । तयापि नववध्वा रहसि रभसविघ्नितसुरतसुखो झटिति द्वेषसल्पेतरं बबन्ध ।

(બ) ગમે તે બે સંસંદર્ભ સમજાવો. (६)

(१) किं गृहिणः प्रियहिताय दारगुणाः ॥

(२) सेयमाकृतिर्न व्यभिचरति शीलम ।

(३) दौर्भाग्यं नाम जीवन्मरणमेवाङ्गनानां, विशेषतश्च कुलवधूनाम ।

(४) चित्रेयं दैवगतिः ।

પ્ર.-૫ કથા-આખ્યાયિકાનાં લક્ષણો આપી દશકુમારચરિતનું સાહિત્યસ્વરુપ સ્પષ્ટ કરો. (૧૦)

અથવા

પ્ર.-૫ દશકુમારચરિતના છઠ્ઠા ઉચ્છવાસનું રસદર્શન કરો.

પ્ર.-૬ નીચેનામાંથી ગમે તે બે વિશે ટૂંકનોધ લખો. (૧૦)

(૧) दशकुमारचरितम् - शीर्षक

(૨) નિંબવતીની કથા

(૩) ધૂમિનીની કથા

(૪) દંડીની શૈલી

પ્ર.-૭ (અ) સંસ્કૃતમાં જવાબ આપો. (ગમ તે બે) (૧૨)

(१) प्रियमित्राय निमंत्रणम् ।

(२) ईश्वरः शोभनमेव करोति ।

(३) गणेशः ।

(४) भोजनकाले संवादः ।

(બ) ગમે તે બે છંદ સોદાહરણ સમજાવો. (૧૨)

(१) शिखरीणिः ।

(२) शार्दूलविक्रीडित ।

(३) मन्दाक्रान्ता ।

(४) स्रग्धरा

—— x ——